Cofnodion

Dyddiad:	Dydd Mercher 5 Rhagfyr 2001
Amser:	2.00pm hyd 4.40pm
Lleoliad:	Ystafell Bwyllgora 1, Adeilad y Cynulliad Cenedlaethol

Yn bresennol

Aelodau	
Glyn Davies, Cadeirydd	Canol a Gorllewin Cymru
Lorraine Barrett	De Caerdydd a Phenarth
Mick Bates	Sir Drefaldwyn
Ron Davies	Caerffili
Jocelyn Davies	Dwyrain De Cymru
Delyth Evans	Canol a Gorllewin Cymru
Carwyn Jones	Pen-y-bont ar Ogwr
Elin Jones	Ceredigion
Peter Rogers	Gogledd Cymru
Janet Ryder	Gogledd Cymru
Yn bresennol	
Christine Lloyd	CyflE Cymru
Martin Parfett	CyflE Cymru
Swyddogion	
Rory O’Sullivan (eitemau 2 a 4)	Yr Is-adran Polisi Amaethyddiaeth a Physgodfeydd
Mike Dunn (eitem 2)	Yr Is-adran Dabtlygu Bwyd a Ffermio
Glyn Perryman (eitem 4)	Yr Is-adran Polisi Amaethyddiaeth a Physgodfeydd
Huw Jones (eitem 5)	Yr Is-adran Cefn Gwlad
Claire Bennett (eitem 5)	Yr Is-adran Cefn Gwlad
Ysgrifenyddiaeth	
Adrian Crompton	Clerc Pwyllgor
Menna Williams	Cynorthwy-ydd Pwyllgor

Eitem 1: Cyflwyniad, ymddiheuriadau, cyfnewidiadau a datganiadau o fudd

1.1 Derbyniwyd ymddiheuriad gan John Griffiths. Cymerwyd ei le gan Lorraine Barrett.

1.2 Datganodd y Cadeirydd fod iddo fudd fel partner mewn busnes ffermio. Dywedodd Peter Rogers ei fod yn ffermwr, a dywedodd Mick Bates ei fod yn bartner mewn busnes ffermio.

1.3 Croesawodd y Cadeirydd Ron Davies i'w gyfarfod cyntaf fel aelod o'r pwyllgor.

Eitem 2: Adroddiad y Gweinidog - ARD 18-01(p1)

2.1 Atgoffaodd y Gweinidog y Pwyllgor fod Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig wedi cyhoeddi erbyn hyn fod Cymru'n rhydd o glwy'r traed a'r genau. Disgwylid y byddai'r Comisiwn, ar 14 Rhagfyr, yn cymeradwyo argymhelliad gan y Pwyllgor Milfeddygol Sefydlog y gellid ailddechrau allforio cynnyrch o bob rhan o Gymru.

2.2 Eglurodd y Gweinidog beth oedd statws y Cynllun Difa ar sail Lles yng Nghymru. Byddai'r cynllun yn dod i ben ddiwedd y flwyddyn ac ni fyddai angen defnyddio safleoedd claddu sbwriel yng Nghymru ar ôl hynny.

2.3 Gofynnwyd i'r Gweinidog wneud sylwadau ynghylch y dryswch yr adroddwyd amdano gan ffermwyr ar Ynys Môn yn ymwneud â'r cyhoeddiad ynghylch clwy'r traed a'r genau. Yr oedd ffermwyr wedi cael trafferth i gael gwybodaeth ynghylch eu gallu i allforio yn dilyn y cyhoeddiad. Arweiniodd hyn at ddryswch ynghylch lladd wyn ar gyfer y farchnad gartref a'r farchnad allforio.

2.4 Eglurodd y Gweinidog nad oedd datganiad bod y wlad yn rhydd o glwy'r traed a'r genau yn gyfystyr â chael caniatâd i allforio unwaith eto. Bwriadai wneud y Gorchymyn er mwyn caniatáu allforio ar yr un dyddiad â'r cyhoeddiad disgwyliedig gan y Comisiwn ar 14 Rhagfyr. Nododd y Pwyllgor fod problemau technegol y diwrnod ar ôl y cyhoeddiad wedi golygu nad oedd manylion ar gael ar y rhyngrwyd. Yng nghyswllt pwynt penodol ynghylch gallu milfeddygon i ardystio bod ôl-gerbydau a oedd yn cynnwys anifeiliaid i'w hallforio wedi eu glanhau i safon foddhaol, cynigiodd y Gweinidog ystyried achosion unigol pe bai'r Aelodau'n darparu manylion.

2.5 Mewn ymateb i gwestiwn ynghylch yr amserlen debygol ar gyfer codi cyfyngiadau symud, dywedodd y Gweinidog nad oedd unrhyw amserlen wedi ei chytuno eto. Nid oedd y mater yn nwylo'r Cynulliad ond gobeithiai y byddai unrhyw system newydd yn hyblyg ac na fyddai angen trwyddedau penodol. Yr oedd Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig wrthi'n trafod trefniadau a oedd, yn eu tro, yn gysylltiedig â phenderfyniadau'r UE ynghylch cadarnhad y gellir ailddechrau prynu a gwerthu anifeiliaid byw a chytundebau allforio rhyngwladol eraill. Cadarnhaodd y Gweinidog y byddid yn ymgynghori ymlaen llaw pe cyflwynid cyfnod o wahardd symud anifeiliaid am 21 diwrnod.

2.6 Mewn ymateb i gwestiwn yn ymwneud â chwota, dywedodd y Gweinidog na fyddai ffermwyr a oedd yn methu â phrynu stoc newydd cyn 31 Rhagfyr yn colli cwota os oedd yr anifeiliaid dan sylw wedi eu colli am resymau yn ymwneud â rheoli clwy'r traed a'r genau.

2.7 Holwyd y Gweinidog ynghylch y Gorchymyn a gyflwynwyd yn Nhachwedd i ganiatáu hela plâu a fermin â chwn ar dir a reolid gan gyfyngiadau clwy'r traed a'r genau. Holodd yr Aelodau, yn fwyaf arbennig, ynghylch y diffiniad o'r gair 'plâu' a'r amserlen debygol ar gyfer ailddechrau hela ar dir y Comisiwn Coedwigaeth. Nododd y Pwyllgor fod y Gorchymyn yn diddymu darpariaethau mewn Gorchymyn blaenorol a oedd yn cyflwyno'r gwaharddiad a bod anifeiliaid penodol yn cael eu nodi yn hytrach na 'phlâu a fermin'. Teimlai'r Gweinidog nad oedd y penderfyniad I wrthod ailddechrau hela ar dir y Comisiwn Coedwigaeth yn un yr oedd gan y Cynulliad hawl i'w wneud. Awgrymai'r cyngor cyfreithiol a dderbyniodd y byddai'n agored i her gyfreithiol pe bai'n ceisio gwneud hynny. Cytunodd i adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ynghylch unrhyw gamau a gymerid gan Adrannau eraill y Llywodraeth i ailddechrau hela ar dir y Comisiwn Coedwigaeth.

2.8 Wrth drafod sefydlu Gweithgor Strategaeth Datblygu Coedlannau a Biomas, cytunodd y Gweinidog i ddosbarthu cylch gorchwyl y Grwp i'r Pwyllgor. Yr oedd y swyddogion yn cyfarfod Cadeirydd y Grwp i drafod cyhoeddi ei adroddiad yn gynt na'r dyddiad arfaethedig, sef Gorffennaf 2002.

2.9 Yr oedd y Pwyllgor yn falch bod Cronfa Bywyd Gwyllt y Byd wedi cyflwyno gwobr 'Rhodd i'r Ddaear' i'r Comisiwn Coedwigaeth. Cytunodd y Cadeirydd y byddai'n ysgrifennu at y Comisiwn Coedwigaeth i'w longyfarch.

2.10 Addawodd y Gweinidog y byddai'n paratoi papur ar gyfer y cyfarfod nesaf ar 9 Ionawr 2002 yn nodi'r dadleuon o blaid ac yn erbyn brechu er mwyn rheoli clwy'r traed a'r genau.

2.11 Anogodd y Cadeirydd yr Aelodau i roi gwybod iddo os hoffent weld unrhyw faterion yn cael eu cynnwys yn Adroddiadau'r Gweinidog yn y dyfodol.

Camau gweithredu

Y Gweinidog i adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ynghylch unrhyw gamau a gymerwyd gan Adrannau eraill y Llywodraeth i ailddechrau hela ar dir y Comisiwn Coedwigaeth – **Y Gweinidog, Yr Is-adran Polisi Amaethyddol**

Cylch gorchwyl y Gweithgor Strategaeth Datblygu Coedlannau a Biomas i'w ddosbarthu i'r Pwyllgor – **Y Gweinidog, Yr Is-adran Bwyd a Ffermio**

Y Cadeirydd i ysgrifennu at y Comisiwn Coedwigaeth i'w longyfarch am ennill gwobr Cronfa Bywyd Gwyllt y Byd – **Y Cadeirydd, Ysgrifenyddiaeth**

Papur i'w baratoi ar gyfer y cyfarfod nesaf ar 9 Ionawr 2002 yn nodi'r dadleuon o blaid ac yn erbyn

brechu er mwyn rheoli clwy’r traed a’r genau – **Y Gweinidog, Yr Adran Amaethyddiaeth**

Eitem 3: Adolygiad o TGCh mewn ardaloedd gwledig

3.1 Croesawodd y Cadeirydd Christine Lloyd, Cyfarwyddwr Prosiect CyflE Cymru a Martin Parfett o Brifysgol Caerdydd i’r cyfarfod. Gellir gweld copi o’u cyflwyniad ar y prosiect CyflE Cymru drwy glicio yma.

3.2. Gofynnwyd iddynt sut yr oedd targedau’r prosiect ar gyfer creu swyddi wedi eu pennu, sut y byddai’r prosiect yn osgoi dyblygu gwaith mentrau eraill a beth oedd eu barn ynghylch yr isadeiledd oedd ar gael. Dywedodd Christine Lloyd wrth y Pwyllgor fod y targedau’n seiliedig ar waith ymchwil blaenorol a’u bod wedi eu cymeradwyo gan swyddogion y Cynulliad fel rhan o gynllun busnes y prosiect. Y dyddiad arfaethedig ar gyfer cyrraedd y targedau yng nghyswllt swyddi oedd 6 mis ar ôl i’r prosiect ddod i ben ym Mawrth 2004.

3.3 Yr oedd y cynllun busnes hefyd yn cynnwys archwiliad a wnaethpwyd er mwyn sicrhau bod y prosiect yn defnyddio ac yn ategu’r mentrau a’r strwythurau a oedd yn bodoli’n barod. O ganlyniad, yr oedd CyflE Cymru yn gweithio mewn cysylltiad agos â’r Awdurdod Datblygu, Cyswllt Busnes a grwpiau menter a oedd yn bodoli’n barod.

3.4 O’u profiad hyd yn hyn, prin oedd y cwynion gan gwmnïau ynghylch diffyg isadeiledd band llydan. Yr oedd busnesau’n canolbwyntio mwy ar y gwasanaethau yr oeddent eu hangen ac yn gadael i’r ateb technolegol priodol ddilyn. Derbynnid y byddai’r angen am wasanaethau band llydan yn cynyddu yn y dyfodol, ond nid gwella isadeiledd TGCh oedd rôl CyflE Cymru, a cheisiai’r prosiect, yn hytrach, ddangos i gwmnïau beth y gallent ei gyflawni drwy TGCh heddiw ac annog galw yn unol â hynny. Yr oedd y prosiect yn anelu at deilwrio atebion ar gyfer busnesau bach gan amrywio o’r hyfforddiant mwyaf sylfaenol mewn TGCh i gyngor a chefnogaeth i ddefnyddwyr mwy profiadol. Pwysleisiodd Aelodau’r Pwyllgor fod angen bod yn rhagweithiol a chynnig cyngor i fusnesau bychain yng nghefn gwlad yn hytrach na dim ond ymateb i alwadau gan y defnyddwyr mwyaf soffistigedig.

3.5 Cydnabu Martin Parfett bwysigrwydd clybiau e-fusnes a dulliau eraill o annog cyswllt wyneb yn wyneb rhwng pobl fusnes. Yr oedd gan CyflE Cymru gynllun peilot a oedd yn ymwneud â mentora er mwyn helpu yn y modd hwn.

3.6 Dim ond mewn ardaloedd Amcan 1 yr oedd CyflE Cymru yn cael ei weithredu ar hyn o bryd. Yr oedd cynlluniau’n cael eu paratoi i ymestyn y fenter i rannau eraill o Gymru, gan ddechrau gyda’r ardaloedd Amcan 2.

3.7 Holwyd Christine Lloyd ynghylch profiad gwledydd eraill a oedd wedi dewis canolbwyntio ar ddarparu isadeiledd TGCh yn hytrach na hybu’r galw. Yr oedd Sweden wedi canolbwyntio ar gynyddu’r isadeiledd band llydan a oedd ar gael ond yr oedd yn canfod bellach nad oedd hyn wedi creu galw yn awtomatig.

3.8 Pwysleisiodd Christine a Martin bwysigrwydd manteision e-fasnach i fusnesau bach. Yn fwyaf arbennig, yr oedd yn holl bwysig eu bod yn cael eu hannog i feddwl yn ochrol am y manteision a allai ddod yn ei sgil a pheidio â meddwl bod e-fasnach yn ymwneud â gwerthu arlinell yn unig.

3.9 Diolchodd y Cadeirydd i Christine Lloyd a Martin Parfett am eu cyflwyniad.

Eitem 4: Adolygiad o Bysgodfeydd Eogiaid a Dwr Croyw - ARD 18-01(p3)
4.1 Croesawodd y Pwyllgor yr ymateb diwygiedig i'r Adolygiad a'r gydnabyddiaeth a roddid bellach i'r sector pysgodfeydd.

4.2 Nododd yr Aelodau y bwriedid i oddeutu £400,000 o'r cymorth grant o £800,000 ar gyfer Asiantaeth yr Amgylchedd ym mhob un o'r tair blynedd nesaf, fynd tuag at weithredu argymhellion yr adroddiad. Byddai'r gweddill yn cefnogi prosiect Amcan 1 yr Asiantaeth a oedd yn ymwneud â rhannau o Astudiaeth Nautilus i Bysgodfeydd Môr a Mewndirol. Byddai llythyr gorchwyl yn cael ei anfon gyda'r arian, a byddai'n nodi'r trefniadau arolygu ar gyfer yr Asiantaeth, er mwyn sicrhau bod argymhellion yr adroddiad yn cael eu gweithredu. Cytunodd y Gweinidog i ddarparu dadansoddiad o'r modd y byddai arian Asiantaeth yr Amgylchedd yn cael ei ddefnyddio i weithredu argymhellion yr adroddiad.

4.3 Mynegwyd pryder bod yr ymgynghoriad a wnaethpwyd cyn yr adroddiad wedi ei arwain o'r tu allan i Gymru. Nododd y Gweinidog fod yr ymgynghoriad wedi ei wneud cyn datganoli, ond ei fod yn gobeithio y byddai unrhyw ymarfer tebyg yn y dyfodol yn cael ei wneud gan y Cynulliad neu sefydliadau eraill yng Nghymru.

4.4 Dywedodd y Gweinidog fod y sector pysgodfeydd wedi gwneud cais am oddeutu £200,000 dan y Cynllun Adfywio Gwledig er mwyn hybu adfywiad economaidd yn dilyn effaith clwy'r traed a'r genau. Ychwanegodd nad oedd yr adolygiad yn gwneud darpariaeth benodol ar gyfer rheoli clefydau mewn pysgod.

Gweithredu – Y Gweinidog i ddarparu dadansoddiad o'r modd y byddai arian Asiantaeth yr Amgylchedd yn cael ei ddefnyddio i weithredu argymhellion yr adroddiad – **Y Gweinidog, Yr Is-adran Polisi Amaethyddol**

Eitem 5: Cyfarwyddeb Rhyddhau Organebau wedi eu Haddasu'n Enetig - ARD 18-01(p4)

5.1 Tynnodd y Gweinidog sylw'r Pwyllgor at erthygl yn y papur newydd *European Voice* yn cyfeirio at benderfyniad y Cynulliad i gynyddu'r pellter rhwng cnydau organig a chnydau wedi eu haddasu'n enetig. Cytunodd i ddosbarthu copi i Aelodau'r Pwyllgor.

5.2 Holwyd y Gweinidog a oedd yn ymwybodol o ymchwil newydd o Fecsico a oedd yn awgrymu bod posibilrwydd y gallai genynnau wedi eu haddasu'n enetig gael eu trosglwyddo mor bell â 60 milltir. Yr oedd y Gweinidog yn ymwybodol o'r gwaith a theimlai fod safiad y Cynulliad, a'r camau yr oedd wedi

eu cymryd, wedi agor y drafodaeth ar faterion yn ymwneud ag addasu genetig yn Ewrop.

5.3 Cadarnhaodd y Gweinidog ei fod yn bwriadu trefnu seminar Ewropeaidd ar addasu genetig yn Chwefror 2002 os gellid dod o hyd i ddyddiad cyfleus.

5.4 Holwyd y Gweinidog ynghylch y cyfnod ymgynghorol a oedd wedi ei nodi ar gyfer caniatâd Rhan B. Nododd y Pwyllgor nad cyfnod penodol ar gyfer ymgynghori a nodid yn y Gyfarwyddeb newydd ond ‘amser rhesymol’. Er y byddai angen cytuno â gweinyddiaethau eraill y DU ynghylch y cyfnod ymgynghorol, teimlai’r Gweinidog fod hyn yn caniatáu hyblygrwydd i’r Cynulliad bwyso am gyfnod hwy na’r un blaenorol.

5.5 Holwyd y Gweinidog a fu unrhyw gyfathrebu rhwng y Cynulliad a’r chwe gwlad o’r UE a oedd yn mabwysiadu moratoriwm ynghylch cymeradwyaeth newydd ar hyn o bryd. Nododd y Pwyllgor fod chwe Aelod-wladwriaeth yn rhwystro cymeradwyaeth newydd dan Ran C ar hyn o bryd. Ni allai’r Cynulliad wneud yr un modd ar ei ben ei hun gan nad oedd yn cael ei ystyried yn Aelod-wladwriaeth. Yr oedd Awstria, a rhai o’r Aelod-wladwriaethau eraill, ar wahân, wedi ceisio gwahardd tyfu cnydau wedi eu haddasu’n enetig drwy ddefnyddio hysbysiadau Erthygl 16 (Cyfarwyddeb 90/220/EEC). Barn Pwyllgor Gwyddonol ar Blanhigion yr UE oedd nad oedd yr hysbysiadau hyn wedi cyflwyno unrhyw dystiolaeth wyddonol newydd ac felly nad oeddent wedi eu cefnogi.

Gweithredu: Copi o’r erthygl yn *European Voice* i’w ddosbarthu i’r Aelodau – **Y Gweinidog, Yr Is-adran Cefn Gwlad**

Eitem 6: Cofnodion y cyfarfod blaenorol - ARD 17-01(min)

6.1 Cymeradwyodd y Pwyllgor gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 21 Tachwedd.

Ysgrifenyddiaeth **Rhagfyr 2001**